

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

Факультет дошкільної та початкової освіти імені Валентини Волошиної

кафедра початкової освіти

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «Формування пізнавального інтересу молодших
школярів на уроках природознавства»**

Студентки 2 курсу МА ПДЗ групи

Освітньої програми: Початкова освіта.

Дошкільна освіта

Спеціальності 013 Початкова освіта

Галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Ступеня вищої освіти магістра

Тараненко Анастасія Олегівна

Науковий керівник:

доктор філософії (PhD), старший викладач Бондар Ю.В

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____

(підпис)

(прізвище

та ініціали)

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Вінниця – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	7
1.1. Пізнавальний інтерес: дефінітивна характеристика.....	7
1.2. Психолого-педагогічні особливості формування пізнавального інтересу молодших школярів.....	16
1.3. Сучасний стан сформованості пізнавальних інтересів в учнів початкової школи.....	27
РОЗДІЛ 2. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ ЯДС	36
2.1. Педагогічні умови формування пізнавального інтересу молодших школярів на уроках інтегрованого курсу ЯДС.....	36
2.2. Використання технології критичного мислення у формуванні пізнавальних інтересів молодших школярів.....	55
2.3. Динаміка рівнів сформованості пізнавальних інтересів в учнів молодшого шкільного віку.....	68
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ	87

ВСТУП

Актуальність теми. Зміни, які відбуваються у суспільстві, ставлять перед системою освіти нові цілі, а саме вивчити та виховати людину з високим рівнем інтелектуальних, волевих і моральних якостей, вона повинна мати ціннісні орієнтації та ідеали. Але для того, щоб досягти цих ідей потрібно переглянути традиційні підходи до навчання і виховання школярів.

Актуальним завданням на сьогодні, яке ставиться перед школою, є забезпечити високий рівень підготовки учнів, які здатні до виявлення активності, самостійності, самореалізації та творчої праці в сучасному світі. У зв'язку із цим особливого значення набула проблема формування пізнавальних інтересів в учнів. Тому головним завданням вчителя стало «створити» справжню людину, яка цікавиться та прагне пізнати навколишній світ, розширює власний кругозір, вдосконалює свій спектр знань, своїх компетенцій, вміє самостійно реалізовуватися та самовдосконалюватися. Стійку потребу безперестанно навчатися майже не можливо викликати у дорослої людини, тому це потрібно закладати та формувати основи цієї потреби у шкільні роки. Тому особливо важливо саме в початковій школі формувати у дітей інтерес до процесу пізнання, до способів пошуку інформації, та її засвоєння, переробки та застосування.

Пізнавальний інтерес – це один з важливих факторів навчання і становлення особистості. Саме під впливом пізнавального інтересу, навчання і пізнання набуває особистісного сенсу. Пізнавальний інтерес робить діяльність учнів більше успішною, якісною та усвідомленою, допомагає підвищити активність та ціннісні орієнтири дитини. Розвиток пізнавального інтересу сприяє свідомому ставленню до навчання, розвиває пізнавальні процеси та навчає як правильно ними керувати та направляти їх у вірному напрямку.

Природнича галузь освіти сприяє накопиченню знань, умінь, навичок та практичне використання їх у житті вони є важливими засобами формування світогляду, розумового розвитку та морального виховання людини. Викладання природничих дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах дозволяє

поєднувати відповідні цілі навчання з цілями виховання і розвитку в один загальний напрямок формування людини і громадянина. Важливо підкреслити, що саме предмети природничого циклу допомагають учням пізнати світ, людей і себе, вчать їх логічно мислити, сприяють формуванню механізмів самоорганізації, саморозвитку, творчого пошуку, умінь відходити від стереотипу і прагнути до самостійного вирішення проблем.

Дослідженням проблеми пізнавального інтересу займалися велика кількість педагогів та психологів, вітчизняні: І. Бех, П. Блонський, О. Запорожець, О. Ковальова, О. Лукашева, Н. Морозова, О. Підлубна, С. Рубінштейн, О. Савченко, Л. Яременко та інші.

Також цією проблематикою займалися зарубіжні педагоги та психологи, а саме: Б. Бательхайм, А. Біне, Е. де Боно, Д. Дьюї, М. Монтесорі, Р. Стемплер, Д. Фішер, Є. Хемінгуей та інші.

З огляду на все, що було сказано до цього, актуальність обраної теми дослідження не викликає сумніву.

У зв'язку з цим нами було обрано тему: **«Формування пізнавального інтересу молодших школярів на уроках природознавства».**

Об'єкт дослідження: процес формування пізнавальних інтересів молодших школярів на уроках природознавства.

Мета дослідження: виокремити та теоретично обґрунтувати організаційно-педагогічні умови формування пізнавального інтересу учнів початкової школи на уроках ЯДС.

Гіпотеза: якщо на уроках інтегрованого курсу "ЯДС" використовувати інноваційні технології, то в молодших школярів підвищиться рівень пізнавального інтересу.

Завдання дослідження:

- дослідити літературу для визначення сутності формування пізнавального інтересу;
- аналізувати потенціал уроків природознавства у формуванні пізнавального інтересу до навчання,

- емпіричне дослідження рівня сформованості інтересу учнів початкових класів на уроках природознавства
- систематизувати нестандартні методи та прийоми, підібрати інноваційні технології для формування пізнавального інтересу молодших школярів та використання їх в освітньому процесі
- обґрунтувати організаційно-педагогічних умов для ефективного формування пізнавального інтересу молодших школярів на уроках природознавства.

Методи дослідження:

- Теоретичні: аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури для порівняльного аналізу інформації; узагальнення одержаної інформації з метою визначення основних ідей та понять з досліджуваної проблеми;
- Емпіричні: анкетування «Визначення шкільної мотивації учнів початкових класів»; методика «Карта інтересів для молодших школярів»; кольоровий тест Люшера;
- Методи математичної обробки експериментальних даних.

Наукова новизна: полягає в розкритті практичних шляхів формування пізнавальних інтересів школярів на уроках природознавства з використанням традиційних та нетрадиційних методів навчання.

Практична значимість: отримані в процесі проведеного дослідження результати можуть бути використані вчителями початкових класів для вдосконалення освітнього процесу з метою виявлення та підвищення пізнавальних інтересів учнів початкових класів на уроках ЯДС.

Попередні результати дослідження апробовано на конференціях.

1. VII Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» за підтримки програми Еразмус+, 28-29 березня 2023 року, на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця;

Результати дослідження оприлюднено в наступних публікаціях:

1) Тараненко А. Лепбук як засіб формування пізнавальних інтересів у молодших. *Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (IX школа методичного досвіду)* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 22-23 листопада 2022 року. Вінниця, 2022. С.331-335.

2) Тараненко А. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів на уроках ЯДС за допомогою інноваційних технологій. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти* : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної Інтернет конференції, 28-29 березня 2023 року. Вінниця, 2023. С. 239-241.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів (6 параграфів), загальних висновків, списку використаних джерел (67 найменування) та додатків. Загальний обсяг 104 сторінки, основний зміст викладено на 80 сторінках.

ВИСНОВКИ

Здійснене відповідно до поставлених завдань дослідження дозволило зробити такі висновки:

1) Як свідчать роботи психологів і педагогів, пізнавальні інтереси та проблеми їх формування вивчаються з великим інтересом та результативністю.

Вчені виявили психологічні закономірності, пов'язані з пізнавальними інтересами та розробили методи їх формування, особливо з урахуванням вікових особливостей учнів та предметних особливостей.

Вони також досліджували взаємозв'язок між інтересами, потребами та здібностями дітей; вони розробили теорії, які допомагають зрозуміти, як вони пов'язані з потребами та нахилами дитини.

Зокрема, методи формування пізнавального інтересу, які враховують вікові особливості учнів та можливий зміст

Проблему активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, особливо на уроках ЯДС, досліджували різні науковці в Україні та за кордоном. Вони досліджували способи зробити навчання більш інтерактивним і цікавим для учнів та використовувати різні методи і підходи для покращення навчального процесу.

Основними показниками активізації пізнавальної діяльності є швидкість включення дитини в навчальну діяльність, постійний інтерес до навчальної діяльності та наполегливість у досягненні результатів.

У дослідженні представлено комплекс інтерактивних методів і прийомів навчання, які доцільно використовувати на різних етапах уроку для досягнення максимального ефекту.

Систематичне та цілеспрямоване використання інтерактивних методів є ефективним у формуванні пізнавальних інтересів учнів.

Інтерактивні методи навчання впливають на студентів як на індивідуальному рівні, так і на рівні всієї групи і сприяють розвитку навичок спілкування та взаємодії, формуванню навичок ведення дискусії та висловлення власної думки.

Інтерактивні методи дозволяють застосовувати різні педагогічні підходи, враховуючи індивідуальні особливості дітей та забезпечуючи розвиток їхніх пізнавальних інтересів.

Використання інтерактивних технологій показало хороші результати в порівнянні з традиційними методами навчання.

2) Пізнавальні інтереси молодших школярів проявляються в їхній навчальній діяльності і характеризуються яскраво вираженою інтелектуальною тенденцією до відкриття нових знань про теми, факти і події.

Він супроводжується прагненням до більш глибокого вивчення цих темі майже завжди супроводжується усвідомленим ставленням до теми, явища чи події.

Пізнавальний інтерес- це складна, інтегрована риса особистості, яка відображає такі фундаментальні аспекти особистості, як інтелект, емоції та воля.

Цей інтерес сприяє всім аспектам навчання, відіграє важливу роль у розвитку навичок і мотивації у молодших школярів і забезпечує активність, емоційність і цілеспрямованість процесу навчання.

При переході від раннього дитинства дошкільного віку, впродовж початкових класів, навчальна діяльність значною мірою формується під впливом гри.

Однак у цей період також розвиваються стосунки з однолітками і дорослими, особисте духовне життя і розумовий розвиток.

Доведено, що інтерес відіграє важливу роль у розвитку особистості дітей середнього шкільного віку.

Інтерес є інструментом, який сприяє живому і стимулюючому навчанню, сприяє інтенсивному і цілеспрямованому розвитку пізнавальної діяльності із часом переростає в стійкі риси особистості дитини.

Існують різні стадії розвитку інтересу, такі як допитливість, дослідження, пізнавальний інтерес і теоретичний інтерес.

На уроках природознавства учні мають можливість розширити своє сприйняття світу, набути впевненості та цілеспрямованості, розвинути навички

творчого мислення та вміння знаходити оптимальні рішення. Навчання в таких класах сприяє розвитку пізнавального інтересу до процесу здобуття знань.

Цей інтерес дозволяє учням вільно розвивати свої інтелектуальні, моральні та творчі здібності.

3) Дослідження показало, що сформованість пізнавального інтересу в учнів загальноосвітніх навчальних закладів до ЯДС включає три основні критерії: мотиваційний, когнітивний та практичний.

Також дослідження показало, що існує три рівні сформованості пізнавального інтересу учнів: низький, середній та високий.

Результати опитування 47 учнів 4-А та 4-Б класів Бердичівського ліцею № 12 свідчать про те, що більшість опитаних учнів першого етапу дослідження демонстрували середній рівень пізнавального інтересу та середній рівень мотивації до навчання.

За спостереженнями в класі, такий рівень пізнавального інтересу учнів до навчання обумовлений рівнем майстерності вчителів, чи використовують вони різноманітні методи, прийоми та засоби для залучення та стимулювання інтересу учнів до навчальної діяльності в школі, також зусиллями й відповідальністю учнів у навчанні. Дослідження формування пізнавального інтересу у дітей молодшого шкільного віку на уроках ЯДС показало, що цей інтерес розвивається лише за сприятливих умов.

У дітей формуються психологічні передумови для виникнення та розвитку інтересу до природознавства, такі як самостійність у вирішенні навчальних завдань та цілеспрямованість у досягненні результату.

Дослідження та огляд літератури показують, що рівень пізнавальної активності учнів початкової школи безпосередньо пов'язаний з тим чи використовує вчитель спеціальні методи, прийоми і нові технології для стимулювання навчальної діяльності дітей на уроці.

Бо за результатами констатувального етапу дослідження, після формувального етапу, коли було використано спеціальні методи, засоби, прийоми, комп'ютерні технології, технології критичного мислення та інші.

Це все позитивно вплинуло на рівень сформованості пізнавального інтересу учнів початкових класів на уроках ЯДС (природничої галузі).

Отже, результати цього дослідження підкреслюють важливість створення сприятливих умов та застосування педагогічних методів і засобів для формування та розвитку пізнавального інтересу у дітей молодшого шкільного віку на уроках ЯДС.

4) У результаті нашого дослідження ми сформулювали низку рекомендацій для молодих викладачів і практиків щодо побудови навчального процесу на основі інтерактивної взаємодії із здобувачами освіти:

– Використовувати інтерактивні методи навчання для забезпечення добрих стосунків і безпосередньої взаємодії в класі.

– Створювати умови для розвитку особистої відповідальності та навичок співпраці.

– Зосередьтеся на створенні психологічної атмосфери в класі та зацікавте учнів в інтерактивній взаємодії, самостійному мисленні та діях.

– Структуруйте навчальний простір таким чином, щоб заохочувати діалог та групову роботу.

– Впроваджуйте інтерактивні методи навчання логічно, від простого до складного.

– Використовуйте фронтальні та групові методи паралельно та поєднуйте їх з іншими методами та способами роботи.

– Забезпечте певну структуру для інтерактивного навчання:

1. Мотивуйте учнів під час фази мотивації та ознайомте їх з темою та очікуваними результатами навчання.

2. Надаючи інформацію, надайте учням інформацію, необхідну для виконання інтерактивної вправи.

– Основна увага під час інтерактивної діяльності має бути зосереджена на вивченні матеріалу та виконанні інтерактивної вправи для досягнення результату з теми

–Надайте учням можливість висловити свої погляди та захистити їх за допомогою аргументів. Розвивати навички толерантного спілкування та поваги до інших точок зору.

–Слід дослідити оптимальний баланс між інноваційним навчанням і традиційною системою освіти та забезпечити умови та підготовку для вчителів, щоб вони могли використовувати інтерактивні технології навчання на уроках ЯДС (природничої галузі)

Тому головне завдання вчителя створити таке навчальне середовище в класі на уроках ЯДС ,яке б емоційно та інтелектуально задовольняло учнів і де індивідуальна діяльність кожного учня приносила б радість творчості та сприяла формуванню пізнавальних інтересів.

Цього можна досягти завдяки раціональному використанню різних методів і засобів навчання, диференційованій структурі уроків і систематичному плануванню уроків. Важливо також уміло організовувати самостійну діяльність учнів з використанням різних джерел інформації, щоб стимулювати творчість і пізнавальні здібності учнів у молодших класах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеєнко Т.А. Формування пізнавальної активності студентів в умовах блокової організації навчання : автореф. дис. .канд. пед. наук : 13.00.01 *«Теорія та історія педагогіки»*. Київ, 1995. 25с.
2. Байбара Т.М. Методика навчання природознавства в початкових класах. навч. посібник. 2-ге вид. Київ : «Веселка», 1998. с. 334.
3. Бондар Ю. В. Формування творчої активності молодших школярів засобами інтерактивних технологій. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Сер.: Педагогіка і психологія*. 2020. (61). С. 9-13.
4. Бондар Ю. В. Використання творчих завдань під час вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2020. (70(I том)). С. 95-99.
5. Боднар А. Я., Макаренко Н. Г. Шляхи формування пізнавального інтересу особистості в процесі професійного самовизначення. *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2014. Т.162. С.32-38.
6. Бойко Н. О. Дидактичні умови формування пізнавального інтересу у школярів : Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01., 1999. 21 с.
7. Бібік Н. М. "Формування пізнавальних інтересів молодших школярів": автореф. дис... д-ра. пед. наук: 13.00.01. К. 1998. 40 с.
8. Вишнеvsька Л. В. «Пізнавальний інтерес – основна рушійна сила якісного навчання, дослідження ефективності його формування». *Природничий альманах (біологічні науки)*. 2018, 24.
9. Волкова Н. П. Педагогіка : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Акад., 2003. 576 с.
10. Вікова і педагогічна психологія : навч. посіб. Скрипченко О. В., Волинська Л.В., Огороднійчук З.В. Київ : Каравела, 2008. 400 с.

11. Вікторенко І. Формування пізнавального інтересу до природознавства засобами усної народної творчості. *Рідна школа*. 2004. С. 54-56.
12. Галіцин Л. Технологія використання інтерактивних методів. Київ : Освіта, 2005. 168 с.
13. Гнетецька О. Пізнавальний інтерес як критерій розвитку дослідницьких здібностей дітей старшого дошкільного віку. *Вісник Інституту розвитку дитини. Сер.: Філософія, педагогіка, психологія*. 2013. 29. С. 135-139.
14. Гомонюк А. Г. Нестандартні уроки як засіб формування пізнавального інтересу молодших школярів. *Науковий пошук студентів XXI ст.: актуальні питання гуманітарних і соціально-економічних наук*. За 91 матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Ізмаїл : РВВ ІДГУ. 2018. С. 93-96.
15. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2004. 218 с.
16. Досяк І. М. Нестандартні уроки з використанням інноваційних технологій. 1–4 класи. Харків : Вид. група «Основа», 2007. С. 160.
17. Дьюї Дж. Школа і суспільство. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки : хрестоматія. Київ : Центр навч. літ., 2006. С. 449-463.
18. Житник Б. О. Методи навчання та активізації пізнавальної діяльності учнів. 2005. №15. С. 9-28.
19. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посібник. Київ : Освіта України, КНТ, 2008. 528 с.
20. Зайченко В. І. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 1032 с.
21. Зайченко В. І. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга І. Історія зарубіжної педагогіки : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 624 с.
22. Кавка Г. Використання інтерактивних технологій на уроках. *Слово педагога*. 2006. № 3. С. 6.

23. Киричук О. І. Навчальні інтереси молодших школярів. Київ : Радянська школа, 1982. 128 с.
24. Кобаль В. І. Методика розвитку пізнавальних інтересів учнів при вивченні історії України засобами краєзнавства : монографія. Мукачево, 2014. 229 с.
25. Коберник О., Коберник Т. Активізація навчально-пізнавальної діяльності школярів : Рідна школа, 1999. № 12. С. 57.
26. Коваленко О. В. Використання віртуальних екскурсій як сучасних форм організації навчального процесу. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 9. Т. 1. С. 94–97.
27. Коваль Т.В., Шикирінська О.А. Мистецько-педагогічна підготовка майбутнього вчителя початкових класів у контексті культурологічного підходу. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. праць. Випуск 51 / редкол. Київ – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018 р. С. 52-56.
28. Коваль Т. В., Вацьо М. В. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до використання народних ігор в освітньому процесі школи І ступеня. *Науковий журнал “Інноваційна педагогіка”*. 2020. Вип. 29. Т1. Одеса. С. 149-53.
29. Комар О. Інтерактивні технології – технології співпраці. *Початкова школа*. 2004. № 9. С. 5-8.
30. Кульчицька А. Пізнавальний інтерес у світлі інформаційної теорії емоцій. 2014.
31. Литвинчук І. В. Розвиток пізнавальних здібностей у молодших школярів. *Психологічна газета*. 2001. №7. С. 3-15.
32. Мехед Д. Б., Мехед О. Б. Корекційний контроль як фактор підвищення якості навчання. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету*. Чернігів : ЧДПУ, 2009. № 72. Випуск 72. С. 83-86.
33. Міхеєнко О., Коваленко А. Пізнавальний інтерес як засіб оптимізації функціонального стану учнів. *Академічна культура дослідника в освітньому просторі* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції 17 травня 2018 року. С. 81.

34. Назарець Л. Формування пізнавального інтересу учнів. *Обдарована дитина*. 2009. № 7. С. 59–62.
35. Нестандартні форми уроків. Педагогічна академія пані Софії. 2006. № 6. С. 48.
36. Нікітіна Н. Активізація пізнавальної активності учнів шляхом використання ігрових моментів та цікавих завдань. *Початкове навчання та виховання*. 2011. № 31. С. 21-31.
37. Новик І. М. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів : дисертація. Київ, 2016. 318 с.
38. Олесь Н. М., Моклюк М. О. Пізнавальний інтерес, його структура та класифікація. *Сучасні досягнення вітчизняних вчених у галузі педагогічних та психологічних наук* : матеріали, 2020. С. 82.
39. Педагогічний словник Київ : Пед. думка, 2001. 516 с.
40. Побірченко Н., Коберник Г. Інтерактивне навчання в системі нових освітніх технологій. *Початкова школа*. 2004. № 10. С. 8-10.
41. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання: навч.-метод. Київ : А. С. К., 2007. 144 с.
42. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи : підручник для студентів педагогічних. Київ : Генеза, 1999. 368 с.
43. Савченко О. Я. Діагностика і дидактичні умови формування у молодших школярів мотивації уміння вчитися. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 85-98.
44. Савченко О. Я. Розвиток пізнавальної самостійності молодших. Київ : Радянська школа, 1982. 175 с.
45. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2005. 360 с.
46. Скорняков О. О., Медведєва О. І. Пізнавальний інтерес як фактор розвитку активності навчання. КДПУ, 2002.
47. Скрипченко О. В., Волинська Л. В., Огороднійчук З. В. Вікова і педагогічна психологія : навч. посібник. Київ : Каравела, 2008. С. 71-76.

- 48.Словник навчально-педагогічних понять і термінів : метод. посіб. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2001. 83 с.
- 49.Сухомлинський В. О. Інтерес до учіння – важливий стимул навчальної діяльності учнів . Вибрані твори: В 5-ти т- К: Рад. Школа, 1977. Т. 5. С. 7 – 16.
50. Терлецька Л. П. Пізнавальний інтерес як вирішальний чинник діяльнісної активізації учнів. *Наукові записки* [Національного педагогічного університету ім. МП Драгоманова]. Серія «Педагогічні та історичні науки». 2013. С. 172-178.
- 51.Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 3-тє, стереотип. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.
- 52.Шукалова О. С. Сімейне виховання як чинник розвитку пізнавального інтересу молодших школярів : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 .Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2010. 21 с.
- 53.Amrenova, Asemgul D., and Marina P. Kushnir. "The Role of Gaming Technology in the Development of Cognitive Activities of Junior Schoolchildren." *Education and Science Without Borders* 4.7 (2013): 85.
- 54.Yunus, Yusufzoda Shabnami. "Features of Logical Thinking of Junior Schoolchildren." *Middle European Scientific Bulletin* 10 (2021).
- 55.Tolubayevna, Elchiyeva Dinara. "Mechanisms for the Formation of Interest in Learning Among Primary School Children." *Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR)* 10.2 (2021): 266-274.
- 56.Susloparova, Maria M., et al. "Formation of Cognitive Motivation in Junior School Age Children in Institutions of Supplementary Education." *European Journal of Contemporary Education* 8.2 (2019): 357-369.
- 57.Mikerova, Galina, et al. "Learning Environment Affecting Primary School Student's Mental Development and Interest." *International Electronic Journal of Elementary Education* 10.4 (2018): 407-412.
- 58.Kusainova, GT, and SK Moldabekova. "Project Activity as a Means of Cognitive Interest in Younger Schoolchildren." *ББК 60 Н 34* (2022): 37.

- 59.Valijonovna, Xoldorova Iroda. "Improving of Motivation for Studying in Primary School." *European Multidisciplinary Journal of Modern Science* 6 (2022): 131-137.
- 60.Lucenko, Gregory, et al. "Using the Project Method as a Means of Developing the Creative Potential of Primary School Children in Ukraine." *Education 3-13* (2022): 1-10.
61. Lyubashchenko V. John Amos Comenius: incipience of the ecumenical worldview. *Problems of slavonic studies*. 2020. Vol. 69. P. 143–172.
- 62.Дидактичні ігри як засіб формування пізнавального інтересу молодших школярів URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/12220> (дата звернення: 16.03.2023).
- 63.Інновації в освіті та впровадження їх у школі URL: http://micholayivska.dnepredu.com/uk/site/innovatsiyi_-vosvti-ta-vp.html. (дата звернення: 23 07. 2023).
64. Карнаухова А.В., Самченко І.В. Психолого-педагогічні особливості розвитку пізнавальних інтересів учнів у процесі початкової школи URL <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/4/64.pdf> с.280__ (дата звернення: 03.12.2022).
- 65.Карпбань В. М. Виховання пізнавальних інтересів молодших школярів в процесі навчання. URL: http://bnrc-kam.pod.at.ua/Pedagogu/Z_DOSVIDY/dosvid_karban.pdf (дата звернення: 18.01.2023).
- 66.Крутії К. Лепбук як дослідницький проект дошкільника.URL : <https://ukrdeti.com/tag/lepbuk/> (дата звернення 15.11.2022)
- 67.Концепція «Нова українська школа». URL :<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf> (дата звернення: 29.10.2022).
68. Стеценко Т. Формування пізнавального інтересу молодших школярів шляхом упровадження нестандартних уроків URL: www.teacherjournal.com.ua/attachments (дата звернення: 06.04.2023).
69. Лепбук як новітній спосіб систематизації навчальної інформації.

URL: <http://shtf.tilda.ws/lapbook1> (дата звернення: 19.11.2022).

70.Розвиток пізнавального інтересу молодших школярів за допомогою використання електронного ресурсу Learning Apps в освітньому процесі

URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/12276> (дата звернення: 23.04.2023).

71.Що таке лепбук? URL: <https://elementalscience.com/blogs/news/what-are-lapbooks> (дата звернення: 15.11.2022) .